

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р арх. Георги Николов Георгиев,
ръководител на Департамент “Архитектура”, Нов български университет

ОТНОСНО: Дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 5.7. “Архитектура, строителство и геодезия”, с кандидат арх. Петър Параскевов Петров, докторант в редовна форма на обучение към департамент „Архитектура” на Нов Български Университет (НБУ).

Тема: „РЕКОНСТРУКЦИЯ И ОБНОВЯВАНЕ НА СГРАДИ И ГРАДСКИ ПРОСТРАНСТВА“

Научен ръководител: проф. д-р инж. арх. Пеньо Столаров

Рецензията е изготвена на основание заповед № 3-РК-203 от 2.07.2019 г. на Ректора на НБУ, с която съм назначен за член на научното жури за защита на дисертационния труд на арх. Петър Параскевов Петров, като с решение на първото заседание на научното жури съм утвърден за председател на научното жури.

Значимост на изследвания проблем в научно и практическо - приложно отношение

Безспорна е значимостта на темата за обновяването на градските пространства в настоящото време в контекста на няколковековното интензивно развитие на градовете от времето на Ренесанса до наши дни, свързано с възникването на пазарните отношения, занаятите, впоследствие индустриите и демократизацията на обществата. Най-вече това е характерно за Европа и Северна Америка, но географията на интензивно развиващите се градове се разширява все-повече. Машабното израстване на градове започва през индустриалната епоха – от началото на XIX век, когато възниква модерния капитализъм, основан на машинното производство и свързаните с това ръст на потреблението и глобализация на пазарите. Градовете бързо нарастват по брой на обитателите си, изгражда се невиждан за досегашната човешка история обем от сгради, пътища, инженерни съоръжения. Много от изградените структури, създадени през интензивното градско развитие в XIX и XX век в големите световни градове вече се амортизират физически и функционално и заедно с наличието на обекти от по-предишни периоди все

по-остро поставят на дневен ред необходимостта от реконструкция на градските пространства, заемани от тях. Наред с това най-новите общественно-икономически процеси, свързани с бурния ръст на ИСТ и другите съвременни технологии, както и нарастващата опасност от изчерпването на невъзобновяемите природни ресурси променят основно правилата на функциониране на градските пространства, което допълнително задълбочава сложността на третиране на историческите наслагвания в урбанистичните структури.

Несъмнено актуалната тема на докторската теза на арх. Петър Петров е намерила своето професионално, обстойно и адекватно разглеждане в текста на неговата дисертация. В контекста на българските изследвания за града избраната тема и резултатите от работата по нея са още по-значими предвид ограниченния обем на съществуващите изследвания и на броя на авторите, повечето от които арх. Петров посочва в дисертацията си.

Цели и задачи на дисертацията

Авторът на изследването е поставил пред себе си значими за архитектурната теория и практика цели:

- да очертае актуална картина на развитието на централните градски части, включително вторичните градски центрове;
- да допринесе за реконструкцията и обновяването на градските пространства, стъпвайки на устойчивите и най-благоприятните за живота на хората тенденции и принципи.

За постигането на тези цели, в дисертацията успешно са поставени и решени следните основни задачи:

1. Преглед на теорията на градоустройството за обновяването на градските пространства от последната четвърт на 20 в. – началото на 21 в.;
2. Анализ на някои от големите предизвикателства днес пред устройството на централните градски части и систематизиране на проблемите;
3. Анализ на ролята на сградите и градските пространства със значителна културна стойност като фактор за повишаване на качеството на живот в градовете, на икономическия растеж, на генерирането на активности и привличането на интерес от страна на гражданите и туристите;

4. Разглеждане и анализ на добри практики на световните и европейските градове като центровете на знание, иновации, технологии, бизнес, управление, култура и развитие на имотните пазари;
5. Очертаване на възможни модели за планиране в контекста на съвременното развитие.

Дисертационният труд се състои от увод, изложение в три глави, заключение с научни приноси, списък на илюстрациите и библиография, съдържаща 107 източника. Обемът на дисертацията е 137 стр., включващи 115 фигури.

В глава I. на дисертацията „Теория на градоустройството за обновяване на градските пространства, последната четвърт на 20 в. – началото на 21 в.“ се представят по-значими трудове и практика от последната четвърт на 20 в. – началото на 21 в., очертаващи проблемите и бъдещото развитие на градските центрове в България, които са отправна точка за анализите и приносите на изследването на докторанта

В глава II. на дисертацията, озаглавена „Големите предизвикателства днес пред устройството на централните градски части“, се изследват актуалните тенденции и проблеми, свързани с концентрацията на населението в големите градове и обезлюдяването на цели райони в България и свързаните с това диспропорции и динамика в развитието на централните части на тези градове.

В глава III. „Ролята на сградите и градските пространства като фактор за повишаването на качеството на живот в градовете, икономическия растеж и привличането на интерес и инвестиции“ авторът разглежда добри практики на градовете като центрове на знание, иновации, бизнес, управление и култура, както и тенденции, свързани с разрастването на градовете и развитието на имотните пазари.

В заключението на дисертацията са предложени от автора пет принципа на съвременното градско планиране. Според мен те не следва да бъдат абсолютизирани, с някои от тях можем и да не се съгласим, но следва да се подчертае, че тези принципи създават цялостна логическа рамка на изследването, като в същото време провокират последващи алтернативни трактовки, което само ще подпомогне задълбочаването на научния дебат

по безспорно изключително сложната и интердисциплинарна материя на съвременното устойчиво градско развитие.

При разработване на дисертацията си арх. Петров показва висока степен на познаване на състоянието на проблема, което се основава на удачен избор на голямо количество използвани източници, включително чуждестранна литература – книги, статии, мнения на експерти, специализирани сайтове, архитектурни планове и разработки в областта.

Избраната от докторанта методология на изследване съответства на поставената цел и задачи на дисертационния труд. Подходът е комплексен и отчита съвкупността от фактори, които влияят върху формирането и функционирането на централните градски части: социално-икономически, градоустройствено-композиционни, функционално-експлоатационни.

Към по-съществените приноси на дисертацията могат да се отнесат:

1. По отношение на принципите на формиране на градските пространства:
  - актуализиране на проучванията на градските пространства в съвременен контекст;
  - съвременна интерпретация и доразвиване на съществуващите тези за формиране на града;
  - въвеждане в научно и научно-практическо обращение на идеите за оптимално градско пространствено планиране за постигане на устойчиви и с високо качество на живот градски пространствени структури.
2. По отношение на практическото приложение на проучванията за устойчивото развитие на градовете:
  - принос по отношение на новите подходи към предизвикателствата пред градското планиране и по-специално пред реконструкцията и обновяването на градските пространства;
  - принос към процесите на планиране и управление на градската среда за опазване на ценните и с потенциал градски структури, за инвестирането в ново качество и за постигането на икономически целесъобразна, екологична и с високи качества на живот среда.

Значение на дисертацията и възможности за приложение

Дисертационният труд е разработен прецизно и с професионализъм, темата е разгледана всеобхватно и детайлно. Качествата на дисертационния труд дават възможности за използването му на различни нива – в процеса на обучение на студентите в сложната тематика на градското развитие, в помощ на проектантите и инвеститорите в реконструкцията на градските центрове, както и на експерти и институции на централната и местните власти и представители на бизнеса, свързани с програмиране, планиране и финансиране на различните сфери на развитието на градовете.

Авторът на дисертацията има пет публикации – на български и английски език, самостоятелно и в съавторство, с което удовлетворява нормативните изисквания. Авторефератът представя достоверно научното изследване и отговаря на нормативните изисквания. В него адекватно са изложени съдържанието, основните постановки, постигнатите резултати и научните приноси на дисертационния труд.

Заклучение

С убеденост давам еднозначно положителна оценка на представения от арх. Петър Параскевов Петров дисертационен труд: „РЕКОНСТРУКЦИЯ И ОБНОВЯВАНЕ НА СГРАДИ И ГРАДСКИ ПРОСТРАНСТВА“. В него се разработва самостоятелно, цялостно, последователно и контекстуално важна за развитието на съвременната архитектурно-градоустройствена наука тема. Той съдържа както теоретични, така и практически приложими резултати, които представляват принос в изследванията за развитието на съвременния град. Дисертацията отговаря на всички изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България, правилника към него и нормативните документи на Нов български университет в тази област. Предвид гореизложеното, предлагам на почитаемото научно жури да присъди на арх. Петър Параскевов Петров образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 5.7. “Архитектура, строителство и геодезия”.

14 октомври 2019 г.

гр. София

Изготвил рецензията:

проф. д-р арх. Георги Георгиев